

WYMAGANIA EDUKACYJNE. KLASA 8

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
1	O czym będziemy się uczyć na lekcjach EDB – zasady bezpieczeństwa. Nasz klasowy kontrakt	-	-	-	-	-
2	Istota udzielania pierwszej pomocy	▶ wyjaśnia zasady zachowania się ratujących (świadków zdarzenia) w miejscu wypadku	▶ uzasadnia znaczenie udzielania pierwszej pomocy ▶ omawia zasady zabezpieczenia miejsca wypadku	▶ omawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć	▶ wyjaśnia znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia ▶ podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach	▶ przedstawia rolę świadka zdarzenia w pierwszej pomocy ▶ ocenia zachowanie się świadków zdarzenia (ratujących) na miejscu wypadku
3	Łańcuch ratunkowy – nie masz prawa go zerwać	▶ rozpoznaje osobę w stanie zagrożenia życia ▶ unika narażania własnego zdrowia na niebezpieczeństwo ▶ ocenia własne możliwości	▶ omawia zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika ▶ wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku	▶ rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej ▶ podaje przykład aplikacji na telefon komórkowy wspierającej udzielanie pierwszej	▶ wyjaśnia pojęcie „stan zagrożenia życia” ▶ rozpoznaje potencjalne źródła zagrożeń w kontakcie z poszkodowanym	▶ uzasadnia, że prawidłowe wezwanie pomocy może mieć istotne znaczenie dla ratowania życia poszkodowanych ▶ charakteryzuje poszczególne ogniwa

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
		wzywa odpowiednią pomoc		wskazuje sposoby zabezpieczenia się przed zakażeniem w kontakcie z krwią i płynami ustrojowymi, stosowania uniwersalnych środków ochrony osobistej		- łańcucha ratunkowego - wskazuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia
4	Ocena stanu poszkodowanych	- ocenia przytomność poszkodowanego - ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund) - udrożnia drogi oddechowe rękoczynem czoło-żuchwa - systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej - wzywa odpowiednią pomoc	- rozpoznaje u osoby stan zagrożenia życia - wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej - postępuje według poznanego schematu ratunkowego	- omawia zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika - odwraca na plecy poszkodowanego leżącego na brzuchu, gdy zachodzi taka konieczność - rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej	- wymienia objawy utraty przytomności - wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku - podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach	- dowodzi konieczności udzielania pierwszej pomocy w przypadku zaburzeń czynności życiowych - poszkodowanego - wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krwionośnego i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych
5	Postępowanie podczas utraty	ocenia przytomność	postępuje według	wyjaśnia mechanizm	wykazuje związek	wyjaśnia rolę układu

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
	przytomności i zasłabnięć	▶ poszkodowanego udrożnia drogi oddechowe rękoczynem czoło-żuchwa ▶ ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund) ▶ systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej ▶ układa osobę nieprzytomną w pozycji bezpiecznej ▶ wzywa odpowiednią pomoc	poznanego schematu ratunkowego ▶ udziela pomocy osobie omdlełej ▶ wymienia zagrożenia dla osoby nieprzytomnej	niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej ▶ omawia zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika	między utratą przytomności a zagrożeniem życia ▶ wymienia przyczyny i objawy nagłych zasłabnięć i utraty przytomności	nerwowego, układu krwionośnego i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych ▶ omawia zasady postępowania z osobą nieprzytomną
6	Pierwsza pomoc w zaburzeniach oddychania i krążenia	▶ rozpoznaje czynności życiowe poszkodowanego lub ich brak ▶ postępuje według poznanego schematu ratowniczego ▶ wykonuje na manekinie uciski klatki piersiowej ▶ wzywa odpowiednią pomoc	▶ wykonuje na manekinie uciski klatki piersiowej i oddech zastępczy, samodzielnie i we współpracy z drugą osobą	▶ wymienia najczęstsze przyczyny zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego ▶ omawia uniwersalny algorytm w nagłym zatrzymaniu krążenia ▶ wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia”	▶ opisuje zastosowanie automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED) ▶ wykazuje wpływ zastosowania AED na zwiększenie skuteczności akcji resuscytacyjnej ▶ wymienia oznaki nagłego zatrzymania krążenia	▶ uzasadnia konieczność udzielania pierwszej pomocy w przypadku zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego ▶ wymienia warunki i czynniki zapewniające resuscytację wysokiej jakości

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
7	Ciała obce w organizmie	- wykonuje na manekinie rękoczynny ratunkowe w przypadku zadławienia - wzywa odpowiednią pomoc	- stosuje poznany schemat ratunkowy - wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci	- wyjaśnia pojęcie i mechanizm zadławienia - postępuje według poznanego schematu ratunkowego	omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia	uzasadnia konieczność udzielania pierwszej pomocy w przypadku zakrztuszenia lub zadławienia
8	Pierwsza pomoc w zranieniach, skaleczeniach i ranach	- wymienia środki stanowiące wyposażenie apteczki pierwszej pomocy - wyjaśnia zastosowanie poszczególnych materiałów opatrunkowych - wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny - posługuje się chustą trójkątną podczas opatrywania ran i unieruchamiania kończyn - bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne - wzywa odpowiednią pomoc	- wymienia przedmioty, jakie powinny znaleźć się w apteczce domowej - opatrjuje rany kończyn chustą trójkątną - stosuje podstawowe zasady opatrywania ran - stosuje właściwe opatrunki w zależności od rodzaju urazu i umiejscowienia rany	- wymienia przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce przygotowanej na wyprawę turystyczną - omawia zasady pierwszej pomocy w urazach kończyn - wymienia przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce samochodowej - wykonuje opatrunek osłaniający na ranę głowy, szyi, twarzy, klatki piersiowej i jamy brzusznej	- wyjaśnia pojęcie rany - wskazuje zależność między sposobem opatrzenia rany a jej gojeniem się - planuje wyposażenie apteczki dla kilkusobowej grupy na wyprawę turystyczną w zależności od pory roku	- uzasadnia konieczność opatrywania ran - rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej i wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
9	Tamowanie krwotoków	- wykonuje opatrunek uciskowy - tamuje krwawienie za pomocą opatrunku - wzywa odpowiednią pomoc - bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne	- wyjaśnia, jak rozpoznać krwotok zewnętrzny - opisuje opatrunek uciskowy - opisuje zasady pierwszej pomocy w sytuacji wystąpienia zagrożenia z użyciem broni konwencjonalnej	- układa poszkodowanego w odpowiedniej pozycji, w zależności od umiejscowienia urazu - tamuje krwotok przy użyciu dłoni oraz opatrunku uciskowego	- wyjaśnia pojęcia: „rana”, „krwotok” - wyjaśnia, dlaczego silny krwotok zagraża życiu - wyjaśnia zagrożenie związane z silnym krwotokiem - rozdziela rodzaje krwotoków	- rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej i wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku - opisuje zasady zachowania się w sytuacji zagrożenia przy użyciu akronimu: uciekaj, schowaj się, walcz
10	Urazy kości i uszkodzenia stawów	- stosuje unieruchomienie obłożeniowe - wzywa odpowiednią pomoc	stosuje zasady unieruchamiania doraźnego kości i stawów	wykorzystuje podręczne środki do unieruchomienia urazu	- wyjaśnia pojęcie „złamanie”; - wymienia przyczyny urazów kostno-stawowych	wymienia przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu, w pracy
11	Wpływ wysokiej temperatury na organizm człowieka	- demonstruje metodę chłodzenia w przypadku oparzenia kończyny - wzywa odpowiednią pomoc	- wyjaśnia, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach - wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci	- charakteryzuje stopnie oparzeń termicznych - omawia zasady postępowania w przypadku oparzenia termicznego	- omawia skutki działania wysokiej temperatury na organizm człowieka - wyjaśnia pojęcie „oparzenie”	przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas lekcji

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
12	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości	wszystkie wymagania z tematów 2-11				
13	Ostrzeganie i alarmowanie ludności o zagrożeniach	▶ rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe ▶ omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych ▶ potrafi zachować się po ogłoszeniu alarmu w szkole	▶ omawia sposób zachowania się uczniów po usłyszeniu sygnału alarmu ▶ wskazuje drogi ewakuacji w szkole	▶ omawia rodzaje alarmów ▶ wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach ▶ wyjaśnia zasady zachowania się ludności po usłyszeniu sygnału alarmowego	▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb i innych podmiotów ▶ omawia rodzaje alarmów	▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb i innych podmiotów ▶ uzasadnia przydatność znajomości sygnałów alarmowych
14	Zagrożenia pożarowe i ewakuacja	▶ charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole i najbliższej okolicy ▶ rozpoznaje i prawidłowo zareaguje na sygnał alarmu o pożarze w szkole	▶ omawia zasady zachowania się podczas pożarów ▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożeń cywilizacyjnych	▶ wskazuje w szkole miejsca szczególnie zagrożone wystąpieniem pożaru i uzasadnia swój wybór ▶ przedstawia obowiązki ludności w sytuacjach wymagających ewakuacji	▶ wyjaśnia najczęstsze przyczyny powstawania pożarów ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratunkowych	▶ uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice ▶ planuje postępowanie uczniów po usłyszeniu sygnału o pożarze
15	Zagrożenia powodziowe	▶ wymienia przykłady zagrożeń związanych z wystąpieniem	▶ omawia znaczenie kolorów stosowanych w ratownictwie	▶ omawia rolę różnych służb i innych	▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do	▶ wyjaśnia, dlaczego na terenach powodziowych należy

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
		powodzi ▶ podaje zasady postępowania w razie zagrożenia powodzią	powodziowym	podmiotów w sytuacji wystąpienia powodzi	zaleceń służb ratowniczych	przeciwdziałać panice
16	Zagrożenia związane z działalnością człowieka	▶ wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń wywołanych przez człowieka ▶ opisuje pożądane zachowania ludności w sytuacji zagrożeń chemicznych ▶ wymienia przykłady zagrożeń środowiskowych	▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratunkowych ▶ omawia zasady postępowania w razie intensywnej śnieżycy	▶ omawia zasady zachowania się podczas wypadków i katastrof komunikacyjnych, technicznych i innych ▶ przedstawia obowiązki ludności w sytuacjach wymagających ewakuacji	▶ opisuje rodzaje zagrożeń związanych z działalnością człowieka ▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożeń cywilizacyjnych ▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w organizacji ewakuacji	▶ uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń różnych służb i innych podmiotów ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb organizujących ewakuację
17	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości	wszystkie wymagania z tematów 13–16				
18	Bezpieczne państwo	▶ wymienia składniki bezpieczeństwa państwa	▶ wyjaśnia, co rozumie przez pojęcie „bezpieczne państwo”	▶ wymienia i charakteryzuje podstawowe pojęcia związane z bezpieczeństwem państwa	▶ określa istotę problemu bezpieczeństwa	▶ podejmuje dyskusję na temat bezpieczeństwa państwa
19	Polska a bezpieczeństwo	▶ orientuje się	▶ wymienia czynniki	▶ wymienia	▶ omawia filary	▶ omawia rolę

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
	międzynarodowe	w geopolitycznych uwarunkowaniach bezpieczeństwa, wynikających z położenia Polski	- mające wpływ na bezpieczeństwo Polski - omawia misję Sił Zbrojnych w systemie obronności państwa	- organizacje międzynarodowe i przedstawia ich rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski - wymienia uzbrojenie Sił Zbrojnych RP	- współczesnego bezpieczeństwa Polski - omawia podstawowe zadania Sił Zbrojnych w systemie obronności państwa - wyjaśnia rolę Sił Zbrojnych w systemie obronności państwa	- organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski - opisuje strukturę organizacyjną Sił Zbrojnych RP
20	Cyberbezpieczeństwo w wymiarze wojskowym	przedstawia sposoby zabezpieczenia dowodów cyberprzemocy	opisuje sposoby zabezpieczenia dowodów cyberprzemocy	wyjaśnia istotę cyberbezpieczeństwa państwa	przedstawia rolę i miejsce cyberbezpieczeństwa militarnego w systemie cyberbezpieczeństwa państwa	dobiera i tworzy umiarkowanie złożone wypowiedzi dotyczące cyberbezpieczeństwa państwa
21	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości	wszystkie wymagania z tematów 18–20				
22	Zasady orientowania się w terenie	wskazuje kierunki świata za pomocą: Słońca, Słońca i zegarka	wyjaśnia zasady orientowania się w terenie	- orientuje się w terenie na podstawie cech przedmiotów terenowych - wskazuje kierunki świata za pomocą kompasu	wskazuje kierunki świata za pomocą Gwiazdy Polarnej i fazy Księżyca	wskazuje kierunki świata za pomocą busoli i GPS
23	Posługiwanie się mapą	wyjaśnia zasady	wskazuje różnicę	rozróżnia znaki	orientuje się	porównuje mapę

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
		orientowania się w terenie za pomocą mapy	między mapą a planem; ▶ posługuje się planem	▶ topograficzne czyta mapę topograficzną	▶ w terenie według mapy orientuje mapę geometrycznie i magnetycznie	▶ z terenem określa swoje miejsce na mapie
24	Strzelecka broń sportowa	▶ rozróżnia kategorie broni strzeleckiej ▶ opisuje zasady zachowania się na strzelnicy przy posługiwaniu się bronią	▶ wymienia podstawowe części składowe broni strzeleckiej	▶ opisuje poszczególne części składowe broni strzeleckiej	▶ uzasadnia konieczność dokonywania przeglądu, czyszczenia i konserwacji broni strzeleckiej	▶ wyjaśnia zasadność stosowania środków ostrożności przy posługiwaniu się bronią
25	Bezpieczeństwo na strzelnicy	▶ wymienia okresy zjawiska strzału	▶ wyjaśnia od czego zależy siła odrzutu	▶ opisuje podstawowe czynniki warunkujące tor lotu pocisku	▶ charakteryzuje poszczególne okresy zjawiska strzału	▶ opisuje poszczególne elementy toru pocisku
26	Celowanie i celność strzelania	▶ przyjmuje postawy strzeleckie: leżącą, klęczącą i stojącą	▶ prawidłowo zgrywa przyrządy celownicze	▶ reguluje oddech w czasie składania się do strzału	▶ prawidłowo ściąga język spustowy	▶ opisuje warunki wpływające na celność strzelania
27	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości	wszystkie wymagania z tematów 22–26				